

การศึกษาอุบัติการณ์ของทารกน้ำหนักตัวน้อยที่สามารถเจริญเติบโตได้ตาม เกณฑ์และปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต

นางสาวนุชชานฎา ธรรมนิยมดี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การศึกษา

เนื่องจากปัจจุบันมีความก้าวหน้าในทางการแพทย์มากขึ้น ทำให้มีทารกแรกเกิดคลอดก่อนกำหนดที่น้ำหนักตัวน้อยรอดชีวิตมากขึ้น แต่ในประเทศไทยยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตหลังคลอดของทารกกลุ่มนี้โดยเฉพาะความสามารถในการเร่งอัตราที่ค่อนข้างน้อย รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตที่ไล่ทัน (catch-up growth) จนถึงเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ภายในอายุ 2 ปี การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงอุบัติการณ์ของทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยที่สามารถเจริญเติบโตที่ไล่ทันถึงเกณฑ์ที่กำหนดภายในอายุ 2 ปี และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตดังกล่าว

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกของทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยที่เกิดในโรงพยาบาลศิริราชระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2551 – 31 ธันวาคม 2553 จำนวนทั้งหมด 384 คน โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับน้ำหนักตัว ส่วนสูงและเส้นรอบศีรษะเมื่อแรกเกิดจนถึงอายุที่ปรับแก้ตามอายุครรภ์ 2 ปีแล้วเปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานการเจริญเติบโตของชมรมต่อมไร้ท่อในเด็กแห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งเก็บข้อมูลพื้นฐานของมารดา ประวัติการคลอด แรกคลอด ระหว่างรักษาตัวในโรงพยาบาลและการดูแลที่บ้านหลังจำหน่ายมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการมีการเจริญเติบโตที่ไล่ทันเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการศึกษา

จากทารกทั้งหมด 384 ราย เพศชาย 237 ราย เพศหญิง 147 ราย เป็นทารกน้ำหนักตัวน้อยกว่าอายุครรภ์แบบได้สัดส่วน 348 ราย และไม่ได้สัดส่วน 36 ราย พบมีการเจริญเติบโตที่ไล่ทันเกณฑ์ที่กำหนดภายในอายุที่ปรับแก้ตามอายุครรภ์ 2 ปีในด้านน้ำหนักตัว 288 ราย (75%) ส่วนสูง 284 ราย (74%) เส้นรอบ

ศีรษะ 318 ราย (86.6%) โดยมีอายุเฉลี่ย median (min,max) ในการมีการเจริญเติบโตได้ตามเกณฑ์ในด้านเส้นรอบศีรษะที่ 4 (1,24) เดือน น้ำหนักตัวและส่วนสูงที่ 6 (1,24) เดือน ไม่พบความแตกต่างของการเจริญเติบโตในทารกน้ำหนักแรกเกิดที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

จากการคำนวณค่าทางสถิติพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตที่ไล่ทันเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ การมีน้ำหนักตัวแรกเกิดเหมาะสมกับอายุครรภ์ (appropriate for gestational age) การให้นมแม่เป็นหลักและการให้อาหารเสริมหลังอายุ 6 เดือนอย่างเหมาะสมทั้งในแง่ชนิดและปริมาณที่เพียงพอตามเกณฑ์อายุ

บทสรุป

ทารกน้ำหนักตัวน้อยที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่สามารถมีการเจริญเติบโตที่ไล่ทันเกณฑ์ที่กำหนดภายในอายุ 2 ปี โดยมีการเจริญเติบโตของเส้นรอบศีรษะได้ตามเกณฑ์ก่อนตามมาด้วยน้ำหนักตัวและส่วนสูง โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตได้ตามเกณฑ์ ได้แก่ การมีน้ำหนักตัวแรกเกิดเหมาะสมกับอายุครรภ์ การให้นมแม่ในช่วง 6 เดือนแรกและการให้อาหารอย่างเหมาะสมตามอายุ ดังนั้นควรให้การสนับสนุนการให้นมแม่เป็นหลักอย่างน้อยในช่วง 6 เดือนแรกและการให้ความรู้แก่ผู้เลี้ยงดูในการเลือกอาหารแก่ผู้ป่วยอย่างเหมาะสม

**A STUDY OF CATCH-UP GROWTH AND FACTORS
INFLUENCING ON GROWTH STATUS OF LOW BIRTH WEIGHT
INFANTS BORN AT SIRIRAJ HOSPITAL**

MS.NUCHANAT THAMNIAMDEE

Abstract

Background

Improved survival of low birth weight (LBW) infants due to advance in neonatal care has brought issues of postnatal growth in this group to be globally interest. However, a little of study of incidence and factors associated with catch-up growth among low birth weight infants in Thailand is noted. The objectives of this study were to study the growth pattern of these infants and to identify factors associated with catch-up growth within 2 years of corrected age.

Methods

A retrospective cohort study was conducted on 384 LBW infants born at Siriraj hospital between January 1, 2008 and December 31, 2010. Growth measurement including weight, length and head circumference since birth until 2 years of corrected age were obtained from medical records and compared with a Thai national growth references for children under 20 years of age published from the Ministry of Public Health of Thailand. Maternal and infant demographic data was collected including perinatal history, postnatal history, clinical course during admission and post-discharge nutrition. The statistics analysis was used to identify factors associated with catch-up growth were also analyzed.

Results

The total number of infants was 384. Two hundreds and thirty-seven (61.7%) infants were male and 147 (38.3%) infants were female. Numbers of small for gestational age infant and appropriate for gestational age infants were 36 and 348 respectively . The majority of infants appeared to have catch-up

growth within 2 years of corrected age in all parameters including weight (75%), length (74%) and head circumference (86.6%). Median age of head circumference, weight and length catch-up was 4 (1,24), 6 (1,24) and 6 (1,24) months respectively. There is no difference of growth catch-up among low birth weight (LBW), very low birth weight (VLBW) and extremely low birth weight (ELBW) groups.

By using multiple logistic regression analysis, the factors found to be associated with better growth catch-up were appropriate for gestational age (AGA), larger proportion of breastmilk compared to formula milk in first 6 months of age and appropriate type and quantity of complementary food.

Conclusion

The majority of study infants had catch-up growth within 2 years of corrected age. Pattern of growth catch-up preceded with head circumference then weight and length. Factors influencing on growth catch-up were infant born with appropriate for gestational age, magnitude of breastmilk portion in first 6 months of life and the appropriateness of complementary food. Thus, Promoting of breastfeeding should be emphasized as well as effective parental education concerning the appropriateness of complementary food.